

Generalitat de Catalunya
Departament de Drets Socials

ELS COSTOS DELS SERVEIS DE CENTRES RESIDENCIALS I DE DIA PER A GENT GRAN

Programa per a la revisió dels mòduls econòmics de la cartera de serveis socials

Maig de 2024

Continguts

- 1| INTRODUCCIÓ
- 2| METODOLOGIA DE CÀLCUL
- 2| DADES
- 3| RESULTATS
- 4| CONCLUSIONS

Generalitat de Catalunya
Departament de Drets Socials

Introducció

1

01 | Introducció

Àmbits d'estudi i metodologia de treball

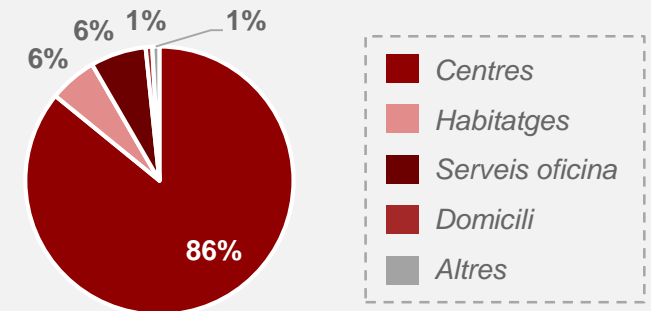
Context

 El 6 d'octubre es va pactar, a la **Comissió de seguiment**, començar l'estudi de l'escandall pels centres residencials i de dia per a gent gran, atenent a criteris d'eficiència, volumètrics i econòmics.

 Cal tenir en compte que **els serveis en centres representen un 86%** del pressupost dels serveis socials especialitzats i, l'àmbit de la gent gran, un 50% d'aquest.

 Per tant, segons l'estudi del primer escandall, els serveis en **centres residencials i de dia per a gent gran** duen associat, aproximadament, un **43% del pressupost dels serveis socials especialitzats**.

Pes econòmic dels serveis socials especialitzats

Metodologia de treball

Recollida d'informació

- Formulari
- Mostra

Comprovació de la informació

- Comptes anuals
- Visites *in situ*

Tractament de les dades

- Valors zero/nul
- *Outliers*

Imputació de costos

- Entre serveis
- Entre subserveis

Anàlisi i conclusions

- Distribucions del cost
- Economies d'escala

01 | Introducció

Formulari de recollida d'informació

La recollida d'informació s'ha realitzat a partir d'un **formulari ad hoc** que s'ha compartit amb els **centres proveïdors dels serveis** dins l'abast de l'estudi.

Premisses per a la creació del formulari

El formulari de costos s'ha elaborat per fer més **senzilla** la tasca de recopilació de dades.

El disseny del formulari pretén ser **intuïtiu per facilitar** la incorporació de la informació així com el tractament posterior de les dades.

Tot i que la seva **extensió i detall** són **considerables**, és imprescindible per **assegurar el recull del conjunt de costos** i dades rellevants de tots els centres que l'han informat.

Formulari

Formulari

The screenshot shows an Excel spreadsheet with the following sections:

- ENQUESTA** (Title)
- Ed. comparetats amb:** (Dropdown menu)
- Form fields:** Nom del centre, NIF, Codi RESES, Any d'obertura, Adreça, Codi Postal, Municipi, Vegeuria, Ubicació, Material jurídic de l'autitat, Règim jurídic de la província del servei, Entitat gestora, Persona que respon l'enquesta, Círcol, Telèfon, Correu electrònic.
- 1. Descripció de l'activitat del centre** (Section header)
- 1.1 Capacitat i ocupació** (Section header)
- 1.1.1 Nivell de dependència:** Includes a table for 'Plecac tutelar' with columns: Pèrdua, Gestió Delegada, Concertat, Col·laborat, PER, Privat, Total de plecacs.
- 1.1.2 N.º de plantes:** Includes a table for 'Plantes' with columns: N.º d'usuaris zona gran de dependència, N.º d'usuaris Zona I - dependència moderada, N.º d'usuaris Zona II - dependència suau, N.º d'usuaris Zona III - amb gran dependència, Total mitjana plecacs ocupats.
- 1.1.3 Centre de dia:** Includes a table for 'Centre de dia' with columns: Horari d'atenció, Horari de menjador, Mitjana d'horas prescrites per usuari, Mitjana d'horas d'atenció, Mitjana d'horas de menjador.
- 1.2 Altres serveis** (Section header)
- 1.2.1 Cuina:** Includes a table for 'Cuina' with columns: Tipus de cuina, Gestió del personal intern, Cost material.

Metodologia de càlcul

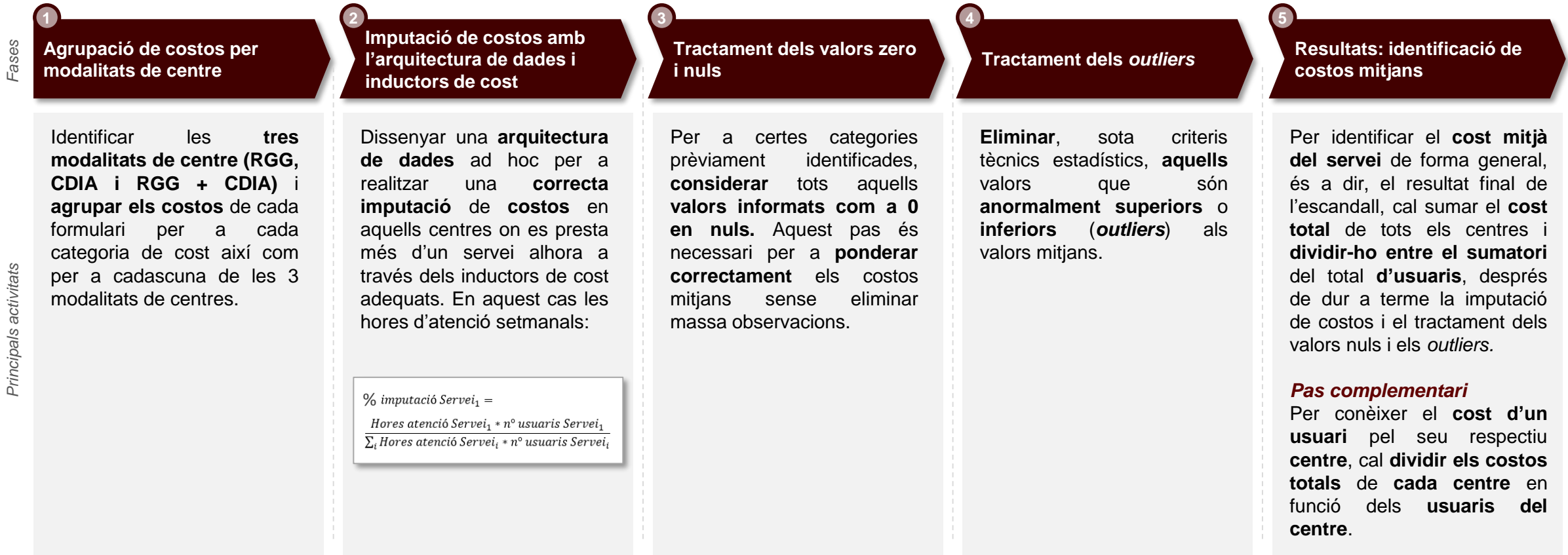
2

02 | Metodologia de càlcul

Visió global de la metodologia de càlcul

Tot seguit es detalla la **metodologia d'estudi** que s'ha seguit per a estudiar els costos dels serveis de centres residencials i de dia per a gent gran de la cartera de serveis socials:

Principals fases i activitats de la metodologia de càlcul

Generalitat de Catalunya
Departament de Drets Socials

Dades

3

03 | Dades

Resum dels centres analitzats

Amb la finalitat de plasmar els **resultats** derivats de la metodologia de càlcul presentada, seguidament es mostra un **resum de les dades** obtingudes dels **centres analitzats**.

Servei	Nº total centres	Nº centres mostra	% de la mostra
RGG	954	73	7,65%
Centre de dia	907	64	7,06%
Llar residència	92	8	8,70%

Servei	Nº total centres	Total
RGG i CDIA	58	79
RGG	15	
CDIA	6	

Mostra	Nº centres	Mostra	Nº centres
Naturalesa jurídica	79	Règim jurídic	79
Mercantil	60,8%	Col·laborador	49,4%
Social	35,4%	Concert social	29,1%
Pública (local)	3,8%	Gestió delegada	11,4%
Vegueria	79	Privat (PEVs)	6,3%
Barcelona	38,0%	Mixt	3,8%
Camps Tarragona	19,0%	Nº places	79
Girona	10,1%	0-49	24,1%
Catalunya Central	10,1%	50-99	48,1%
Penedès	8,9%	100-149	15,2%
Terres Ebre	7,6%	150-199	10,1%
Lleida	5,1%	+200	2,5%
Alt Pirineu i Aran	1,3%		

03 | Dades

Outliers

Durant l'elaboració de l'anàlisi, s'han identificat alguns **outliers**, valors anormalment baixos o alts en una mostra estadística o sèrie temporal de dades.

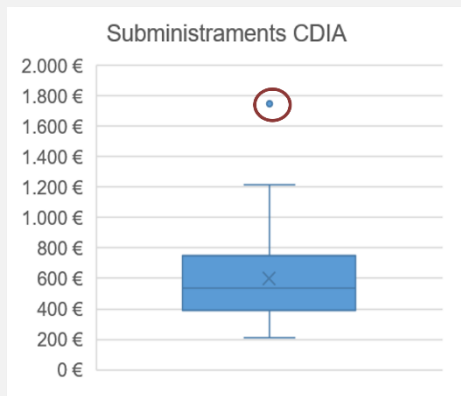
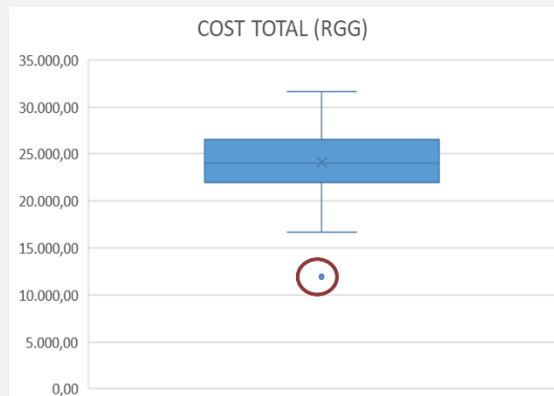

L'objectiu és **identificar i eliminar** del càlcul de resultats els **valors anormalment alts o baixos (outliers)** per obtenir resultats que **reflecteixin la realitat el més fidelment possible**.

Identificació i visualització dels outliers

El **boxplot** és una **representació gràfica** dels resultats que permet **identificar els outliers** de l'anàlisi d'una manera **senzilla** i mitjançant **critèris tècnics**.

Críteris tècnics per a l'eliminació dels outliers

S'ha **eliminat** de l'anàlisi de resultats **1 centre de forma conjunta**, és a dir, per a totes les categories de cost, per ser un valor anormal en tots els àmbits.

S'**eliminen observacions** per cadascuna de les **categories de cost** que presenten **outliers**, (normalment una o, en menor mesura, dues observacions per categoria).

Els **valors eliminats** es tracten com **valors nuls**.

Generalitat de Catalunya
Departament de Drets Socials

Resultats

4

04 | Resultats

Principals resultats dels RGG

En relació als **costos dels serveis**, seguidament es mostra un recull dels **resultats** principals del **servei de residència (RGG)**.

 2.097,41€
Cost mig mensual per usuari del servei de residència (RGG)

2.052,54€
Cost mig mensual per usuari si el RGG es presta en centres que també presten CDIA

2.206,84€
Cost mig mensual per usuari si el centre només presta RGG

Càlcul dels costos per plaça dels RGG

Cost per plaça	Cost mig RGG	Cost mig RGG (Amb CDIA al centre)	Cost mig RGG (Sense CDIA al centre)
Anual	25.168,87 €	24.630,48 €	26.482,08 €
Mensual	2.097,41 €	2.052,54 €	2.206,84 €

Ocupació de les RGG

 90% *aproximadament*
Ocupació mitjana del servei RGG, independent de si hi ha CDIA integrat o no.

04 | Resultats

Principals resultats dels CDIA

Atenent al **servei de centre de dia (CDIA)**, seguidament s'ofereixen els **resultats principals** que s'han **extret** d'aquest servei.

 848,15€
Cost mig mensual per usuari del servei de centre de dia (CDIA)

863,25€
Cost mig mensual per usuari si el CDIA es presta en centres que també presten RGG

787,97€
Cost mig mensual per usuari si el centre només presta CDIA

Baixa ocupació dels CDIA

 45% *pels CDIA integrats*

72% *pels CDIA independents*

Els costos són molt sensibles a la ocupació. Per tant, els resultats s'han de prendre amb **molta cautela**

Hipòtesi de cost amb canvis en l'ocupació

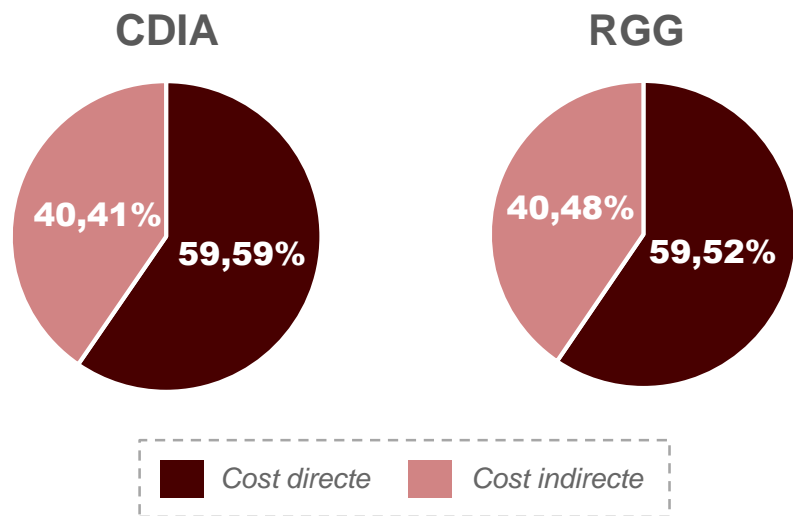
- El cost mig descendeix als **747,71€** per una ocupació mitjana del **72%**, és a dir, equiparant la ocupació a la mitjana dels centres independents.
- Per a una hipotètica ocupació mitjana del **85%**, el cost estimat per CDIA és de **716,21€** per usuari i mes.

04 | Resultats

Distribució del cost

Pel que fa a la **distribució del cost del servei de RGG i CDIA**, a continuació es presenten les **principals conclusions** extretes de l'estudi.

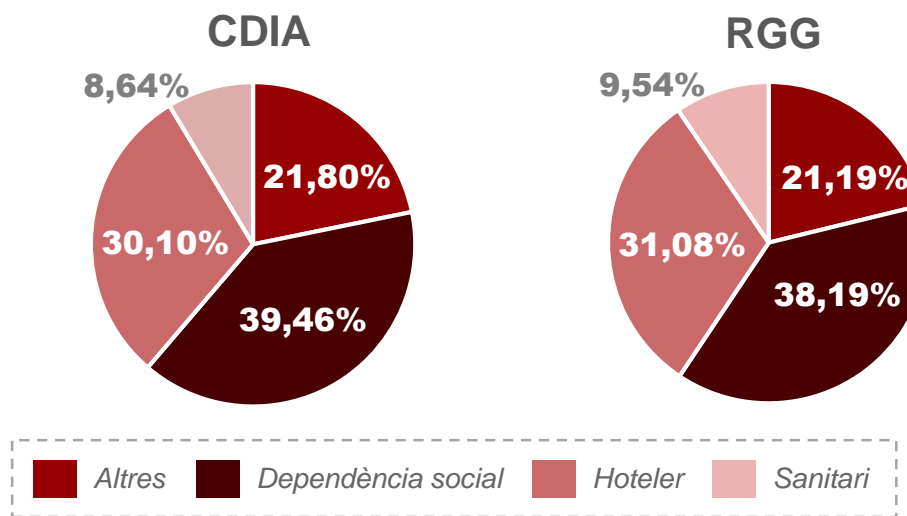
Costos directes i costos indirectes

Aproximadament, un **60% del cost és directe**, és a dir, directament relacionat amb la prestació del servei.

El **40% restant correspon a costos indirectes**, és a dir, que són independents de la prestació del servei.

Categories de cost

Tal com es va duu a terme en el disseny de la primera cartera de serveis socials, s'han identificat **categories de cost** en funció de la seva **naturalesa**. La categoria "altres" inclou conceptes com costos estructurals externs, serveis de gestoria, cost d'immoble, despeses financeres, etc.

04 | Resultats

Distribució del cost (II)

Anàlisi dels costos

Anàlisi dels costos per servei

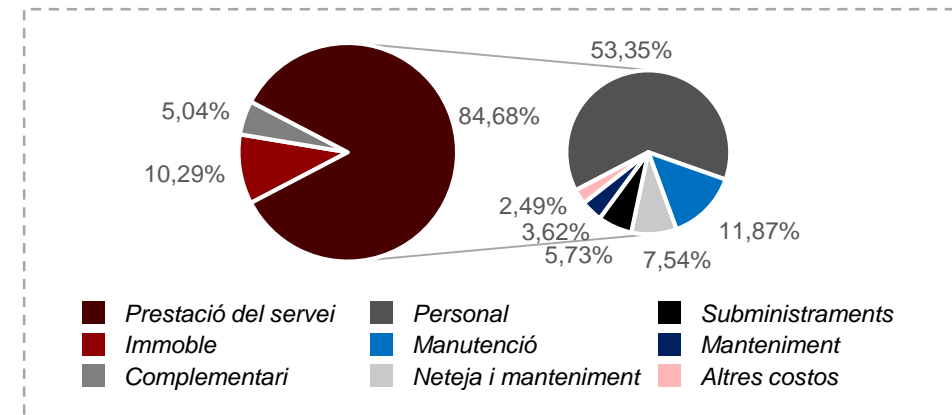
Concepte	CDIA	%	RGG	%
Cost prestació del servei	8.733,29 €	86%	21.312,04 €	85%
Atenció directe i gestió	5.552,34 €	55%	13.428,48 €	53%
Manutenció	1.202,62 €	12%	2.986,63 €	12%
Neteja i bugaderia	738,83 €	7%	1.897,54 €	8%
Manteniment	341,75 €	3%	911,71 €	4%
Transport	33,73 €	0%	19,29 €	0%
Subministraments	620,87 €	6%	1.441,85 €	6%
Altres costos de la prestació	243,15 €	2%	626,54 €	2%
Cost complementari	560,73 €	6%	1.267,63 €	5%
Cost d'immoble	883,76 €	9%	2.589,20 €	10%
Cost anual per plaça	10.177,78 €		25.168,87 €	
Cost mensual per plaça	848,15 €		2.097,41 €	

El cost del personal d'atenció directe i gestió, manutenció, neteja, bugaderia i manteniment està inclòs en les seves respectives categories.

Cost d'immoble anual per usuari

Cost immoble	CDIA	RGG
Lloguer	1.316,02 €	3.073,37 €
Propietat	368,44 €	787,97 €

Anàlisi dels costos per RGG

Resultats de l'anàlisi dels costos

- Els **costos de la prestació del servei** són, amb diferència, els més rellevants, representant més d'un **85%** del cost total.
- Els **costos complementaris** inclouen conceptes com costos d'estructura, serveis de gestoria, despeses financeres, etc.
- Els **costos d'immoble** presenten oscil·lacions importants, essent destacable la diferència entre despesa en **arrendaments** i **amortitzacions** d'immoble.

04 | Resultats

Cas pràctic - Usuari RGG

Tornant als **resultats principals** extrets de la **metodologia de càlcul**, a continuació es despleguen els **resultats per usuaris del servei RGG**.

*Base del supòsit: la residència (independentment que tingui integrat CDIA o no) té tot el personal en plantilla, és a dir, la gestió de **cuina, neteja, bugaderia i manteniment** és prestada per la mateixa residència, **a través de personal intern**.*

Anàlisi dels costos per usuari i mes RGG

Conceptes	Usuari RGG	%
Cost de la prestació	1.714,89	84,2%
Personal	1.306,61	64,2%
Personal direcció i administració	109,34	5,4%
Personal assistencial	957,37	47,0%
Personal cuina	74,75	3,7%
Personal neteja i bugaderia	141,42	6,9%
Personal manteniment	23,74	1,2%
Manutenció	147,00	7,2%
Neteja i bugaderia	21,73	1,1%
Manteniment	63,14	3,1%
Transport	2,40	0,1%
Subministraments	110,01	5,4%
Altres costos de la prestació	64,01	3,1%
Cost complementari	105,64	5,2%
Cost d'immoble	216,42	10,6%

Resultats de l'anàlisi per usuari

Per a una residència amb els serveis internalitzats, el **cost de personal** suposa prop de **dues terceres parts** del **cost total d'un centre residencial**.

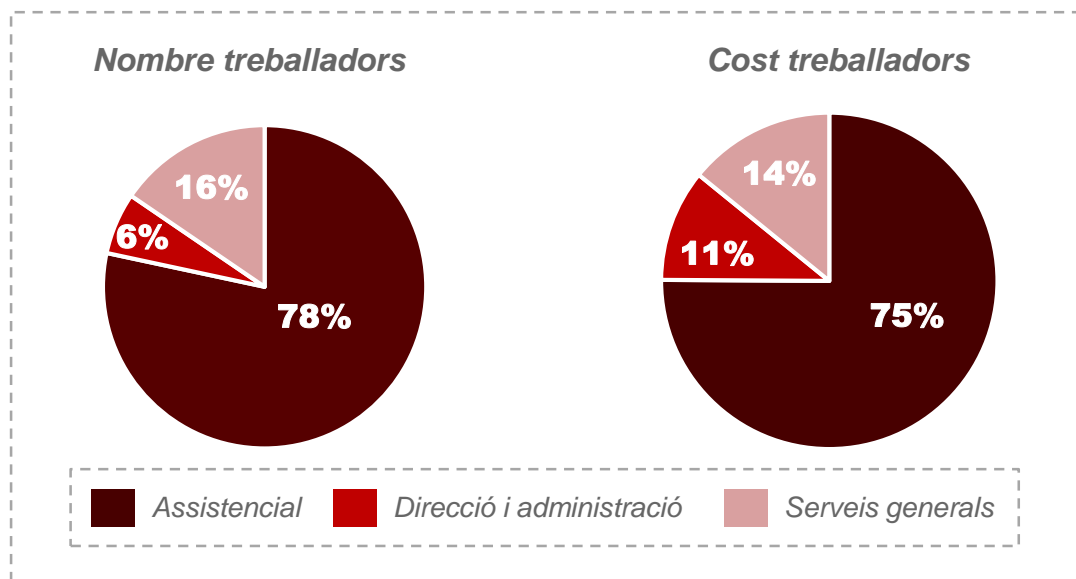
Malgrat no es disposen de prou dades per fer el mateix supòsit pels **CDIA**, tenint en compte l'estructura de cost s'estima una despesa en personal molt similar, en tot cas un **percentatge lleugerament superior**.

04 | Resultats

Detall del personal dels RGG i CDIA

Per finalitzar amb l'exposició de resultats, a continuació es presenta el **cost del personal** o de RRHH.

Anàlisi dels costos del personal dels RGG i CDIA

Col·lectius amb major sou per hora

Personal de direcció i gerència	31,80 € / hora
Metges/esses	29,82 € / hora
Advocats/des i juristes	22,10 € / hora

Resultats de l'anàlisi dels costos del personal

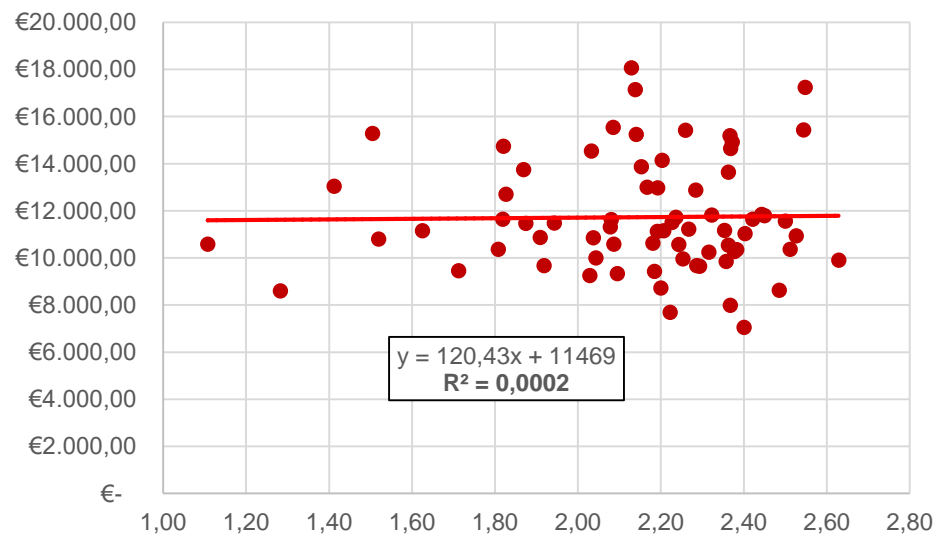
- Els/les **auxiliars de gerontologia** representen, aproximadament, un **60%** del total de les **hores treballades** i un **55%** del **cost total de personal**.
- Pel que fa al **FTE** (*Full-time equivalent*), els col·lectius que presenten **major desviació** són el **personal mèdic** i els **psicòlegs/òlogues**, doncs sovint no presten servei en jornada completa o presenten major rotació.
- El **col·lectiu amb menys desviació** i, per tant, amb **menys rotació**, és el **personal de direcció i gerència**.

04 | Resultats

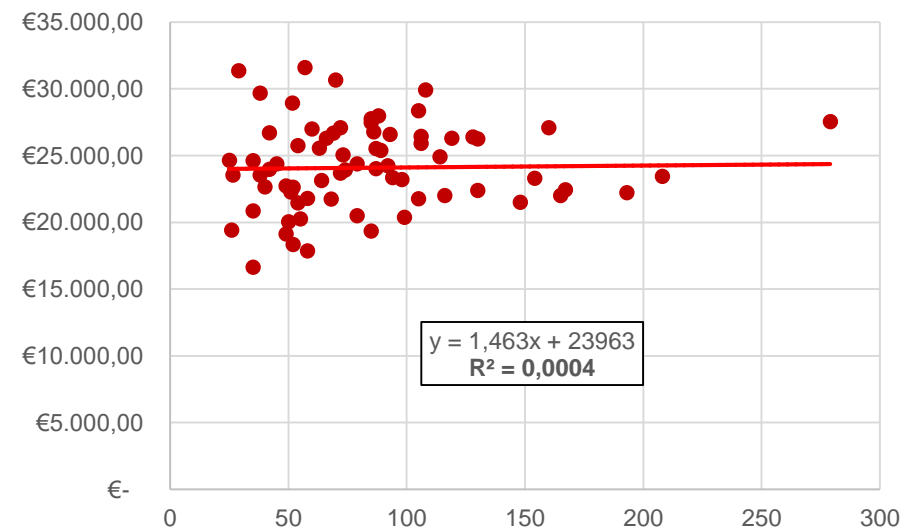
Economies d'escala

Per finalitzar amb l'exposició de resultats, es presenta l'anàlisi de l'existència o no d'**economies d'escala** en funció del nombre d'usuaris.

Relació entre grau de dependència i cost del personal assistencial per usuari (RGG)

Relació entre usuaris atesos i cost per usuari (RGG)

Inexistència d'economies d'escala

Estadísticament no hi ha una relació significativa entre:

- El grau de dependència i el cost/usuari
- El nº d'usuaris atesos i el cost/usuari

Generalitat de Catalunya
Departament de Drets Socials

Conclusions

5

05 | Conclusions

Principals aspectes d'interès

A partir de l'anàlisi de les dades recopilades, es poden destacar els següents **elements d'interès**:

Existència d'economies d'escala en la prestació conjunta dels serveis residencials i de dia

Les dades reflecteixen uns guanys en eficiència quan ambdós serveis es presten en un mateix centre.

Inexistència d'economies d'escala en relació amb el nombre d'usuaris o dependència

No s'observen economies d'escala en funció de la grandària de la residència (usuaris atesos) o en funció de l'increment de grau de dependència dels usuaris. Amb més dades i temps, es podria analitzar l'existència d'economies d'escala en funció de la pertinença dels centres a un grup / organització més gran.

Sobrecost dels centres de dia integrats per baixa ocupació

Mentre els CDIA independents presenten unes ocupacions mitjanes del 72%, els CDIA integrats en residències presenten una ocupació mitjana del 45%, el que incrementa el cost per usuari.

Resultats similars a altres estudis

Els resultats de l'estudi són similars a altres estudis duts a terme amb una metodologia similar, si bé no són perfectament comparables a causa de les diferències en l'àmbit mostral, territorial i temporal.

05 | Conclusions

Principals conclusions

SERVEIS RGG

Els serveis **RGG** tenen una gran **ocupació: al voltant del 90%** aproximadament de la seva capacitat.

SERVEIS CDIA

Els serveis **CDIA** presenten una gran variació: els **CDIA independents** tenen una ocupació mitjana del **72%**, que decau fins al **45%** en els **CDIA integrats** en una residència.

COST RGG I CDIA

El cost mitjà del servei de residència és de **2.097,41 €**, mentre que el servei de centre de dia té un cost de **848,15 €**.

SENSIBILITAT COST

El **cost és molt sensible a l'ocupació**, i per això el **cost mitjà dels CDIA** hauria de ser sensiblement **inferior** amb una ocupació més elevada.

COST PRINCIPAL

El principal cost són els **recursos humans**, representant aproximadament un **64%** de la totalitat dels costos.

ECONOMIES D'ESCALA

No s'observen **economies d'escala** sobre l'increment de nombre d'usuaris atesos o graus de dependència, però sí per a la **integració d'ambdós serveis**.

Generalitat de Catalunya
Departament de Drets Socials